

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/206/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111215407
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2111215407.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobkyne: Slovak Telekom, a.s., Bratislava, Karadžičova 10, zast. advokátom: JUDr. Miroslav Bobák, Bratislava, Dr. VI. Clementisa 10, proti žalovanému: A. X., nar. X. J. XXXX, naposledy bytom W., Q. F. XXXX/X, t. č. na neznámom mieste, o 511,55 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 8. októbra 2012 č. k. 37C/4/2012 - 64 takto

rozhodol:

Odvolačím súdom rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, v časti určenia neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky aj v časti trov konania **p o t v r d z u j e .**

Súdu prvého stupňa nariaďuje vykonanie opravy úvodnej časti jeho rozsudku doplnením tam aj právnej formy žalobkyne.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa I. určil za neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku bližšie označené v tomto čiastkovom výroku rozsudku (inak podmienku uvedenú v bode 4 Dodatku z 18. októbra 2008 k Zmluve účastníkov o pripojení zo 7. októbra 2006, identifikovanej tiež telefónnym číslom a číslom SIM karty, ďalej tiež len „dodatok“ a „Zmluva“), zakotvujúcu povinnosť žalovaného zaplatiť žalobkyni zmluvnú pokutu v sume 10.000 niekdajších Sk; II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 179,61 eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 9% ročne od 28. februára 2010 do zaplatenia a to do 3 dní; III. vo zvyšku (v časti požiadavky na zmluvnú pokutu 331,94 eur) žalobu zamietol a IV. žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil, pokiaľ šlo o vec samu, právne ust. § 53 ods. 1 - 3, ods. 4 písm. a/ a k/ a ods. 5 a 10, § 54 ods. 1 a 2, §§ 51, 488, 489, 491 a 494, § 517 ods. 1 a 2 a § 544 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) i s odkazom na § 545a takého zákona; § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 42 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ a b/, ods. 3 písm. a/ a ods. 4 písm. a/ a b/, ako aj § 43 ods. 1 - 3 a 5 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách; § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); čl. 6 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“) i s výkladom jej ďalšieho čl. 4 ods. 1 a napokon i bodov 1.b/, 1.c/, 2 a 4 dodatku a čl. 5.2.b a 7.4 Všeobecných podmienok žalobkyne; vecne potom záverom o existencii právneho vzťahu účastníkov (na základe zmluvy o pripojení) a záväzku žalovaného zaplatiť cenu poskytnutých služieb, čo ale neplatilo o zmluvnej pokute. Dojednanie takejto pokuty v zmluve, ktorá mala charakter spotrebiteľskej zmluvy, bolo treba považovať za neprimeranú sankciu a príslušné dojednanie preto aj za neprijateľnú a neplatnú

zmluvnú podmienku, keď sa pri určení zmluvnej pokuty nerozlišovalo, či k porušeniu zmluvne prevzatých povinností Účastníka (žalovaného vstupujúceho do zmluvného vzťahu v postavení spotrebiteľa) dôjde na začiatku existencie zmluvného vzťahu alebo pred jeho ukončením (teda aký čas ostáva spotrebiteľovi pri porušení podmienok zmluvy do konca doby viazanosti); dôvodil okresný súd, ktorý rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len odkazom na ust. § 151 ods. 1 O. s. p. a vecne prevažným úspechom žalovaného (v rozsahu 64,89% oproti úspechu žalobkyne len 35,11%), ktorému ale v konaní trovy nevznikli, resp. o ich náhradu nežiadal.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie len žalobkyňa a to výslovne čo do zvyškového zamietnutia žaloby (v časti zmluvnej pokuty), určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a trov konania s primárnym návrhom na zmenu rozsudku v napadnutej časti tak, aby žalobe bolo vyhovené aj tam, kde tak súd prvého stupňa urobiť odmietol a aby čiastkový výrok o určení neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti bol zrušený. Namietala predovšetkým nesprávnosťou záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti príslušnej zmluvnej podmienky, argumentujúc predovšetkým jej individuálnym dojednaním, pričom tu porušenie povinnosti uhrádzať vyúčtovanú cenu poskytnutých služieb zo strany žalovaného nebolo sporným a tento mal možnosť riziko zmluvnej pokuty znížiť výberom lacnejšieho mobilného telefónu (taktiež za iba symbolickú cenu). I s odvolaním sa na niektoré konkretizované rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie a Najvyššieho súdu Českej republiky, ako aj výklad ustanovení zmluvy aj Smernice mala za to, že vyjednávacía pozícia žalovaného pri uzatváraní zmluvy bola dostatočne silnou a okresný súd opomenul zisťovať možnosť individuálneho ovplyvnenia ním dojednaní o zmluvnej pokute, ktoré na strane žalobkyne predstavuje len protiváhu inak nevýhodnému dojednaniu o odmene (?), pričom zmluvná pokuta tu slúži aj ako paušalizovaná náhrada škody a aj prípadná nerovnováha v právach a povinnostiach nemôže byť považovaná za značnú.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ O. s. p. vec v medziach odvolania žalobkyne, teda s preskúmaním správnosti rozhodnutia prakticky celým rozsudkom až na jeho čiastkový výrok vyhovujúci žalobe (pretože rozhodnutie o tzv. zvyškovom zamietnutí žaloby a ďalšie rozhodnutie o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky, druhé z nich vydané súdom bez návrhu, mali charakter rozhodnutí na sebe vzájomne závislých; rozhodnutie o trovách konania bolo potom naopak závislým na výsledku konania ako celku, teda aj na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej a /do tretice/ posúdenie správnosti rozhodnutia vo veci samej aj v časti vyhovujúcej žalobe by mohol predmetom odvolacieho konania urobiť len v tomto smere nečinný žalovaný, kým žalobkyňa čo aj čiastočným vyhovením žalobe postavenie osoby subjektívne oprávnenej napadnúť odvolaním rozsudok aj v tejto časti stratila) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a contrario bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, na druhej strane ale nebola tu potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal aj rozhodol túto vec na pojednávaní, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že rozsudok v odvolaním dotknutých častiach vo veci samej treba považovať za správny.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napádaného rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí učiniť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Vo vzťahu k procesnej stránke veci sa najmä javí potrebné zopakovať to, čo súd prvého stupňa už naznačil a čo už tunajší súd v minulosti uzavrel v inej veci, vedenej ním pod sp. zn. 10Co/362/2010 (inak vo veci Okresného súdu Dunajská Streda jeho sp. zn. 8C/40/2010), teda že z úpravy ustanoveniami

§ 153 ods. 3 a 4 O. s. p. už k času rozhodovania napádaným rozsudkom súdu prvého stupňa a i k času rozhodovania odvolacieho súdu týmto jeho (práve odôvodňovaným) rozsudkom vyplýva, že už skôr existujúca možnosť súdu v rozsudku, týkajúcom sa sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (podľa odseku 3 účinného už od 15. októbra 2008) bola nahradená povinnosťou vydať takéto rozhodnutie vtedy, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky a súčasne nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie (odsek 4 účinný od 1. marca 2010).

Takáto úprava je procesným ekvivalentom obdobnej úpravy nachádzajúcej sa od 1. marca 2010 v ustanovení § 53a O. z. (teda v tzv. hmotnom práve), pričom jej špecifikom je, že na jej základe súd i v tzv. sporovom konaní (zásadne ovládanom dispozičným princípom), hoc aj len v takom, kde má základná požiadavka žalobcu pôvod v spotrebiteľskej zmluve, môže dotvoriť jeho predmet (konania) tým, že aj bez výslovného návrhu niektorého účastníka konania (vyjadreného buď v žalobe alebo vzájomnej žalobe) určí neplatnosť zmluvnej podmienky s poukazom na jej neprijateľnosť. Nie je rozhodné, či žalobu v takejto veci podal dodávateľ, spotrebiteľ alebo príslušné združenie, ale len to, že výsledky vykonaného dokazovania smerujú k rozhodnutiu v neprospech dodávateľa alebo naopak v prospech spotrebiteľa preto, že niektorá podmienka alebo aj viaceré takéto podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Takéto určenie (neprijateľnosti a neplatnosti) je tu potom zjavne pre spotrebiteľa za účelom jeho zvýšenej ochrany zaručovanej i na nadnárodnej úrovni (ustanovením povinnosti reagovať na porušenie noriem spotrebiteľského práva aj bez výslovného návrhu spotrebiteľa) a tiež v smere eliminovania rizika výskytu neprijateľných podmienok (v tejto súv. por. najmä tzv. hmotnoprávnou povinnosťou dodávateľa sa zdržať používania podmienky určenej za neprijateľnú i vo vzťahoch s ostatnými spotrebiteľmi podľa § 53a ods. 1 O. z.), na druhej strane však i na ochranu dodávateľa takýmto určením dotknutého (ako ustanovením možnosti brojiť aj proti samostatnému výroku o určení neprijateľnosti a neplatnosti podmienky, ktorý by tu nebyť úpravy z ust. § 153 ods. 4 O. s. p. byť nemusel, tak i ustanovením prípustnosti dovolania v takýchto prípadoch a umožnením tak osobe rozhodnutím dotknutej toto napadnúť i za pomoci mimoriadneho opravného prostriedku).

Ak potom i v tejto konkrétnej (tu odôvodňovanej) veci musia platiť závery z vyššie zmienenej skôr prejednanej a tiež rozhodnutej inej veci, zopakovať je namieste (v tomto prípade už to, čo plynie z tzv. hmotného práva), že vo vzťahu k určeniu dojednaní o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku neplatí to, čo u úrokov z omeškania, čiže nie je tu obdoba žiadnej obraznej „záchranej brzdy či siete“ v podobe nástupu zákonných úrokov z omeškania (pre prípad výpadku tých dojednaných zmluvne, avšak pri uplatnení noriem spotrebiteľského práva neprijateľne). Logickým dôsledkom toho (i pre odlišnosti v charaktere ochrany normami spotrebiteľského práva - oproti úprave z noriem občianskeho práva vo všeobecnosti) musí byť, že dojednanie o zmluvnej pokute môže z pohľadu prijateľnosti (a platnosti) podmienky buď obstáť alebo naopak padnúť len ako celok (i so všetkými rizikami z toho pre strany zmluvného vzťahu plynúcimi, opäť na rozdiel od bežnej - tu rozumej nespotebiteľskej - úpravy zmluvných pokút v ust. § 544 - 545 O. z. a práva súdu ich výšku znížiť podľa § 545a O. z.).

Ak potom síce slovenský právny poriadok neustanovuje (na rozdiel od výšky úrokov z omeškania) pre výšku zmluvných pokút žiaden obrazný „strop“ (obmedzenie) a principiálne by šlo akceptovať i obhajobu konkrétnej výšky zmluvnej pokuty v prejednávanej veci záujmom operátora mobilnej telekomunikačnej siete na doplatení zľavy z ceny telefónu, poskytnutej v očakávaní riadneho plnenia si povinností zo strany jeho zákazníka (ak sa príslušné očakávanie nenaplní) a na zaplatení paušalizovanej náhrady škody za rovnako očakávaný (avšak počinaním zákazníka zmarený) stav nárastu majetku operátora o platby za služby počas doby viazanosti; prijať už nešlo (a to predovšetkým pre argumenty ponúknuté už súdom prvého stupňa) konkrétnu podobu dojednaní o tzv. pevnej zmluvnej pokute (nezohľadňujúcej najmä faktor dĺžky zotrvania spotrebiteľa pri riadnom plnení povinností, vyplývajúcich mu zo zmluvy).

Práve toto (nezakotvenie - v zmluvnom dojednaní, o ktoré tu ide - takého spôsobu určenia výšky zmluvnej pokuty, ktorý by bol schopný vyhodnocovať aj pomer dĺžky času „stráveného“ riadnym plnením

si zmluvných povinností spotrebiteľom a dĺžky času, v ktorom to takto naopak nebolo) i v spojitosti s nutnosťou dodávateľa (veriteľa) sa v spotrebiteľských vzťahoch takpovediac „trafiť“ (aby dojednanie ešte šlo považovať za prijateľné a preto tiež za platné) potom aj v prejednávanej veci podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu musí mať za následok 1. záver o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a 2. nemožnosť vyhovieť žalobe v časti opretej o takúto podmienku (s nemožnosťou nič na tomto zmeniť akýmkoľvek dôkazom vrátane odvolateľkou naznačovanej potreby zisťovania možnosti žalovaného individuálne ovplyvniť znenie podmienky v tzv. formulárovej zmluve - keďže v tomto prípade treba pripomenúť iný skorší záver tunajšieho súdu z jeho rozhodovania v tzv. spotrebiteľských veciach a to ten, podľa ktorého je to v takýchto veciach vždy protivník spotrebiteľa, ktorý má dôkazné bremeno na preukázanie všetkého, čo by mohlo byť jemu na prospech a naopak spotrebiteľovi na neprospech, pričom preukázanie tu musí byť bezpečné, teda spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti a takéto bremeno ani žalobkyňa z prejednávanej veci neunesla).

Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvého stupňa vo veci preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej, kde došlo k určeniu príslušnej zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú, ako aj v časti na takéto rozhodnutie nadväzujúcej (v časti zvyškového zamietnutia žaloby) a taktiež v časti trov konania (nezdôvodnenej síce aj ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p., v čase rozhodovania odvolacieho súdu však rovnako správnej prinajmenšom pre vzdanie sa procesného práva na náhradu prevažne úspešným žalovaným tým, že tento nepodal odvolanie), podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 O. s. p. však súdu prvého stupňa nariadil vykonanie opravy tej zrejmej nesprávnosti (resp. chyby v písaní), v dôsledku ktorej sa do písomného vyhotovenia rozsudku nedostala i právna forma žalobkyne (označenie „akciová spoločnosť“, prípadne i za použitia zákonom predpokladanej skratky).

Pri takomto výsledku odvolacieho konania v tomto plný úspech zaznamenal žalovaný (žalobkyňa s odvolaním neuspela ani čiastočne) a bol to tak on, komu vzniklo aj právo na náhradu jeho trov (podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). odvolací súd mu potom žiadnu náhradu nepriznal prakticky z dôvodu totožného s tým použitým v prvom stupni, teda pre nepodanie návrhu na priznanie náhrady i nedostatok preukázateľného vzniku akýchkoľvek trov odvolacieho konania na tejto strane sporu.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.